

ISSN-0207-4710

GÖYƏRCİN

10

2019

MAHNI SOVQATI

Söz: Rafiq Yusifoğlu
Musiqi: Rəşid Şəfəq

MÜƏLLİM

Hamımızın qəlbində
Yuva qurdu müəllim.
Nadanlardan qorudu
Ana yurdu müəllim.
Vətənin keşiyində

Sayıq durdu müəllim.
Düşmənlərin gözüne
Enən tordu müəllim.
Yolumuzun üstündə
Yanan nurdu müəllim.

Allegretto
mf marcato

Solo
Nə-mi-mu-zın qəl-bin-də
yu-va gur-du mu-əl-lim.
Nə-dan-lar-dan qo-ru-du
a-na yur-du mu-əl-lim!

Harat Xor
Yo-lu-mu-zun üs-tün-də ya-nan nur-du
mu-əl-lim, yo-lu-mu-zun üs-tün-də
ya-nan nur-du mu-əl-lim, mu-əl-
-lim. mu-əl-lim!
la-la-la-la-la. Ə-ziz mu-əl-lim!

F. Kəçərli adına
Respublika Uşaq
KİTABXANASI

İNV. №

QARANLIQDA İŞIĞ SÖHBƏTİ

Güclü külək əsirdi. Ağaclar iri yelpiklər kimi yellənirdi. Birdən işıqlarımız söndü. Nənəm deyindi. Babam isə dedi:

-Yəqin ki, hardasa işıq xətti qırıldı.

Qaranlıqda babama sığındım. Ondan soruşdum:

-Ay baba, işıq xətti nədi? Heç işığın da xətti olar?

-Küçələrdə basdırılan hündür dirəkləri görməmişən?

-Görmüşəm.

-Bu dirəklə o biri dirəyi birləşdirən məftilləri necə, xatırlayırsanmı?

-Hə, baba, bu xətlər nə üçündü?

-Bax o xətlərlə uzaqdan, Su Elektrik stansiyalarından işıq gətirirlər şəhərlərə, kəndlərə.

Söhbət maraqlı oldu. Ancaq bəzi şeyləri başa düşə bilmədim.

-Ay baba, işıqları dirəksiz çəkmək olmazmı?

-Bu, gələcəyin işidi. Hələlik isə müəyyən məsafədə yerə dirəklər basdırıb, onları bir-birinə birləşdirilən məftillər çəkirlər. Bax beləcə, məftillər uc-uca bağlana-bağlana gəlib çıxır hər hansı şəhərə, kəndə.

-Ay baba, iki-üç xətt bu boyda şəhərə necə bəs eləyir?

-O xətlərdə cərəyan axını çox güclüdür. Onu birbaşa evlərə vermək olmaz. Kanaldan gur su gəlib hovuzla, su anbarlarına yığıldığı, oradan kiçik borularla evlərə paylandığı kimi, elektrik enerjisi də birbaşa şəhərlərə verilmir. Böyük transformatorlara, tənzimləyici, paylayıcı qurğulara birləşdirilir, oradansa lazımı miqdarda küçələrə, evlərə paylanılır.

Maraqla soruşdum:

-Cərəyan nədi, ay baba?

-Cərəyan axındı... Bax, borunun içiylə su axdığı kimi, məftillərlə də işıq seli fasiləsiz sürətdə şəhərə, kəndə, fabriyə, zavoda axır.

-Axı məftilin içində deşik yoxdu, necə olur ki, cərəyan axır onunla?

Babam dedi:

-Düzdür, məftilin içində deşik yoxdu, ancaq onun özü yüksək keçiricilik qabiliyyətinə malikdir. Lap uzaqda olsa belə, məftilin bir ucuna cərəyan qoşulan kimi, bir göz qırpmında gəlib bu biri ucuna çatır. Bax elə ona görə işıq sürəti deyirlər da... O başda işıq yanan kimi, bu başda görünür...

Öz-özümə düşündüm. Nə qəribə işdi. İşıq xətləri qarın, yağışın altında qalır bütün günü... İçindəki işığı isə heç kim, heç kəs söndürə, istiliyi heç kim, heç nə azalda bilmir...

Bəlkə də işıqlarımız sönməsə, babamla işıq haqqında söhbət eləməzdik. Dünyanın işinə bax e... Bir şey olanda qədrini bilmirik, olmayanda onun yoxluğu bizə əziyyət verir.

Qaranlıqda babamla əməlli-başlı işıq söhbəti elədik... Elə bu vaxt elektrik lampalarımız közərdi, çil-çırağımız evimizi nura bələdi. Evlərimiz isinməyə başladı.

Yəqin ki, işıqçılar qırılan məftilləri bir-birlərinə birləşdirdilər...

MƏN ÖZÜM

(Şotland nağılı)

Biri var idi, biri yox idi, Persi adlı bir oğlan var idi. Bütün oğlanlar və qızlar kimi o da vaxtında yatağına girmək və yatmaq istəmirdi.

Persi anası ilə birlikdə çox-çox illər bundan qabaq mavi daşlardan tikilmiş kiçik bir komada yaşayırdı. Bu koma İngiltərə ilə Şotlandiyanın arasındakı bir sahədə idi. Baxmayaraq ki, onlar kasıb idilər, qaranlıq düşəndə yanan torfun və şamin işığı komaya xüsusi yaraşlıq verir, oranı sehrlı bir məkana - rahatlıq diyarına çevirirdi...

Persi sobanın yanında isinə-isinə anasının danışdığı qədim, sehrlı nağılları dinləməyi, ya da ocağın şöləsindən yaranan qəribə kölgələrə baxa-baxa xəyallara dalmağı çox sevərdi.

Bütün bunlardan sonra anası ona deyərdi:

-Persi, artıq yatmaq vaxtıdır.

Persiyə isə elə gəlirdi ki, yatmaq hələ çox tezdir. Ancaq taxta çarpayıya uzanan kimi mürgüləyər, dərin yuxuya gedərdi.

Oğlunun yatmaq istəmədiyini görən ana hirsələnib, oğlunu közərən ocağın yanında tək qoyub şamı götürdü və yatmağa getdi. Getməzdən əvvəl oğluna dedi:

-Yaxşı, nə qədər istəyirsən ocağın yanında otur. Ancaq unutma ki, mən gedən kimi qoca küpəgirən qarı ananın sözüne baxmadığına görə səni aparacaq.

"Mən heç kimdən, heç nədən qorxmuram" deyən tərs uşaq ocağın yanında oturub qızınmağına davam elədi.

Qədim zamanlarda hamı yatandan sonra hər bir fermer həyətinə təmizləyən, evə girib orada yır-yığış eləyən balaca bir varlaq yaşayırdı. Persinin anası da bu gözəgörünməz varlığa gördüyü işin əvəzi olaraq bir qab süd qoyar, tezdən yuxudan duranda kuzəni boş görərdi. Kim o gözəgörünməz varlıq üçün süd qoymasaydı, tezdən durub evini tör-töküntülü görərdi.

Əvvəlcə Persi anasının sözüne baxmayıb yatmağa getmədiyi üçün özündən çox razı qaldı. Elə ki, ocaq öləziyib söndü, hər yana qaranlıq çökdü. Oğlan durub yatmağa getmək istəyəndə qulağına qəribə səslər gəldi və həmin balaca varlıq hoppanıb, Persinin qarşısında yerə düşdü. Persi də qorxdı, elə onun bu vaxta qədər yatmadığını görən sehrlı qonaq da... Persi ondan soruşdu:

-Sənin adın nədir?

-Mən Özüməm! - Kiçik varlıq dilləndi. - Bəs sənin adın nədi?

Persi belə qərara gəldi ki, bu kiçik varlığı aldatsın, onunla zarafat eləsin.

-Mənim də adım Mən özüməmdi!

Balaca varlıq kənara sıçrayıb dilləndi:

-Mən Özüm, qaç məni tut!

Persi ilə gələn balaca qonaq ocağın öləziyən işığının qarşısında oynamağa başladılar. Balaca qonaq çox cəld idi. Pişik kimi asanca burdan ora, ordan bura tullanırdı. Persi heyrətlə bu balaca varlığa baxırdı.

Elə ki, ocaq tamamilə söndü, Persi maşa ilə onu qurdaladı. Bir sönməyən köz sıçrayıb balaca qonağın ayağının üstünə düşdü. Yazıq balaca ağrıdan elə qışqırdı ki, səsinə Küpəgirən qarı eşitdi və soruşdu:

-De görüm kim səni incitdi, xətrinə dəydi? İndi mən gəlib onun dərslərini verəcəm.

Persi bərk qorxdı. Qaçıb taxta çarpayısına uzandı və yorğanı başına çəkdi.

Balaca qonaq ufuldaya-ufuldaya

Küpəgirən qarının sualına cavab verdi:

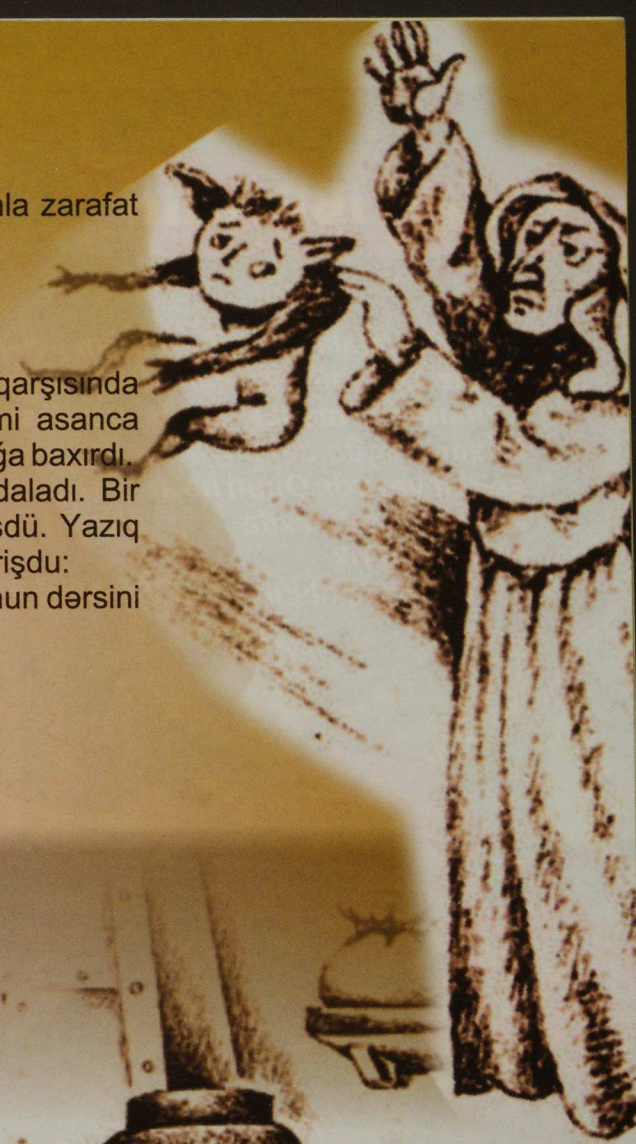
-Mən Özüm!

-Onda niyə qışqırıb məni yuxudan oyatdın?

-Küpəgirən qarı bərk hirsələnədi.

Hündürdən borunun içi ilə qorxunc caynaqları olan bir əl uzandı və balaca qonağı çəkib öz yanına qaldırdı.

Səhər Persinin anası yuxudan oyandı. Axşamdan doldurub qoyduğu kuzəni elə öz yerində gördü. Onun içi dolu idi. O gündən sonra bir də o balaca, xeyrixah qonaq Persigilə gəlmədi, onların evində yır-yığış eləmədi. Ailə öz gözəgörünməz köməkçisini itirdi. Ancaq nə yaxşı ki, o gündən sonra Persiyə "dur yat" deməyə ehtiyac qalmadı...

Tərcümə edib işləyəni: R.Y.Əliyev